

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 39Nt/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1723010761
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Mikulčík
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2024:1723010761.2

Uznesenie

Okresný súd Pezinok samosudcom Marekom Mikulčíkom v trestnej veci pacienta S. D., vo veci rozhodovania o zmene výkonu ochranného liečenia podľa § 446 ods. 1 Trestného poriadku, na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. februára 2024 v Pezinku, takto

rozhodol:

Podľa § 446 ods. 1 Trestného poriadku sa návrh Psychiatrickej nemocnice Philippa Pinela Pezinok, na zmenu ochranného ústavného psychiatrického liečenia, uloženého obvinenému S. D., R.. XX. K. XXXX C. Š., T. D. N. B. XXX/XX, H. K., t. č. v Psychiatrickej nemocnici Philippa Pinela Pezinok, uznesením Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 46Nt/52/2020, zamieta.

odôvodnenie:

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.12.2023 žiadala Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela v Pezinku /ďalej len „PNPP“/, aby súd rozhodol o zmene ochranného psychiatrického liečenia S. D. /ďalej len „pacient“/, ktoré mu bolo nariadené Okresným súdom Bratislava III sp. zn. 46Nt/52/2020 zo dňa 14.05.2021 v PNPP na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 46Nt/52/2020 zo dňa 16.04.2021, právoplatného dňa 16.04.2021, s tým, že pacient je hospitalizovaný na citovanom ochrannom liečení od 19.11.2020.

Návrh odôvodnila PNPP tým, že pacient trpí endogénnym ochorením zo schizofrénneho spektra. Po nastavení kombinovanej antipsychotickej liečby v tabletovej i injekčnej forme došlo postupne k zaličeniu akútnych príznakov, aktuálne dominuje postprocesuálne zmenení osobnosť s ochudobnením reči, emočnou plochosťou, hrubou anozognóziou, v myslení fragmenty bludných megalomanických, extrapotenčných a paranoidno-perzekučných bludov, ktoré sú však bez dopadu na správanie. Aktuálne je pacient hospitalizovaný na najvoľnejšom oddelení MP/C - stav je dlhodobo stabilizovaný, dodržiava režim oddelenia, rešpektuje pokyny personálu, zúčastňuje sa aktivít a skupinových terapií. Pacient v sprievode príbuznej opakovane opustil areál nemocnice, bez porúch správania a bez porušenia režimu. V koordinácii so sociálnym pracovníkom kliniky sa vybavuje vstup do DSS Zavar a DSS Moravský Svätý Ján. Pacient od začiatku hospitalizácie deklaruje žiadosť o riešenie sociálnej otázky. Od prijatia na liečenie je pacient bez akýchkoľvek agresívnych prejavov. Od ďalšej liečby nie je možné podľa PNPP očakávať ďalšiu zmenu psychického stavu, jedná sa o celoživotné nevyliciteľné ochorenie aktuálne dlhodobo v remisii.

Zo znaleckého posudku č. 130/2020 vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, MUDr. Ivanom Androm, po vykonaní psychiatricko-sexuálneho vyšetrenia bolo zistené, že pacient je heterosexuálne orientovaný jedinec, psychosexuálny vývoj bol v jeho životnom období pred vypuknutím duševnej choroby /paranoidnej schizofrénie intaktný, následne ale došlo k jeho naručeniu v dôsledku osobnostných zmien, ktoré sa u pacienta v priebehu chronickej choroby vytvorili, sa sexualita pacienta zmenila, ochudobnila, stratila svoj celostný ľudský rozmer. Pri zachovanej sexuálnej apetencii stratil pacient zábrany a schopnosť primerane vyhodnocovať pre neho relevantné erotické stimuly, čoho následkom je aj zachytená agresívna technika skutku /znásilnenie

v štádiu pokusu/. Znalec nenavrhol ochranné liečenie sexuologické u pacienta. Pacient trpí chronicky prebiehajúcou duševnou chorobou, paranoidnou schizofréniou, ktorá je u neho v pokročilom štádiu vývoja. Z dlhodobého hľadiska nie je pacient schopný v dôsledku svojej duševnej choroby zbavený schopnosti rozpoznávať protiprávnosť skutkov či schopnosti ovládať svoje konanie. V rámci ambulantnej psychiatrickej liečby by mal pacient užívať psychofarmaká /antipsychotiká/. Znalec odporučil uloženie ochrannej psychiatrickej liečby ústavnou formou, nakoľko pobyt pacienta na slobode môže byť z psychiatrického hľadiska pre spoločnosť nebezpečný.

Zo znaleckého posudku č. 58/2022 vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, MUDr. Marošom Uhrinom, vyplynulo, že v čase znaleckého vyšetrenia pacient objektivizoval prítomnosť príznakov duševnej poruchy - paranoidnej schizofrénie s defektom osobnosti, pričom daná duševná porucha je liečiteľná, nie však vyliečiteľná, prognóza vzhľadom na zachytenú dynamiku /s vývojom do postprocesuálneho defektu osobnosti/ javí byť dubiózny. V čase znaleckého vyšetrenia pacienta bola vyššie uvedená duševná porucha ovplyvňujúca pacientove ovládacie a rozpoznávacie schopnosti. Znalec neobjektivizoval, že by v čase vyšetrenia mal mať menovaný po požití návykových látok sklony k agresívnemu správaniu; je predpoklad, že v prípade požitia uvedených látok tieto môžu ovplyvniť jeho schopnosti ovládať svoje konanie alebo rozpoznať protiprávnosť, no u pacienta by sa jednalo o súbeh základnej diagnózy /paranoidnej schizofrénie s defektom osobnosti/ s požitím danej návykovej látky - jedná sa však o rovinu hypotetickú, ktorú by bolo potrebné znalecky skúmať v konkrétnej situácii a za konkrétnych podmienok. Od ďalšej hospitalizácie pacienta nie je možné očakávať podstatnú zmenu psychického stavu menovaného, je možné pokračovať v ochrannom liečení ambulantnou formou - najlepším spôsobom by bolo pokračovanie v režime inštitucionalizácie, kedy je predpoklad, že pri dohľade by pacient dodržiaval ambulantnú liečbu. Ochranné liečenie psychiatrické ústavnou formou splnilo svoj účel. Pobyt pacienta na slobode pre spoločnosť je potenciálne nebezpečný za podmienok, že nebude dodržiavať psychiatrickú liečbu tak, ako j u má nastavenú. Znalec odporučal kontinuálne nadviazať ukončenie režimu ochrannej ústavnej psychiatrickej liečby jeho inštitucionalizáciou, v rámci ktorej by pokračovalo ďalej v ochrannej ambulantnej psychiatrickej liečbe. Je predpoklad, že v budúcnosti bude potrebné riešiť otázku obmedzenia pacientovej spôsobilosti na právne úkony v rozsahu udelenia súhlasu s poskytnutím psychiatrickej zdravotnej starostlivosti a súhlasu s poskytnutím sociálnej služby.

Súd za účelom rozhodnutia o zmene formy výkonu ochranného liečenia nariadil vo veci na dňa 29.02.2024, na ktorom sa zúčastnil prokurátor Okresnej prokuratúry Pezinok, pacient a splnomocnený zástupca PNPP. Súd oboznámil listinné dôkazy zo spisu Okresného súdu Pezinok sp. zn. 39Nt/64/2023 a spisu Okresného súdu Pezinok sp. zn. 46Nt/5/2022.

Na verejnom zasadnutí navrhol prokurátor Okresnej prokuratúry Pezinok návrh PNPP zamietnuť, nakoľko nevidel splnenie podmienok na zmenu formy ochranného liečenia. PNPP sa pridžala návrhu na zmenu a pacient navrhol súdu rozhodnúť o zmene formy ochrannej liečby z ústavnej na ambulantnú.

Po vykonaní a zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach súd dospel k záveru, že podmienky na zmenu formy ochranného liečenia z ústavnej formy na ambulantnú nie sú splnené. Zo znaleckých posudkov vykonaných na zistenie duševného stavu pacienta jednoznačne vyplýva, že pacient trpí duševnou poruchou, ktorá je liečiteľná, avšak nie vyliečiteľná. Súd nepovažoval za preukázané, že u pacienta je isté, že bude dodržiavať režim ambulantného liečenia, pričom zo skúmaného zdravotného stavu vyplynulo, že v prípade nedodržiavania liečebného režimu môže byť pacient pre seba aj pre spoločnosť nebezpečným. Čo sa týka umiestnenia pacienta do DSS, súd nemôže rozhodnúť o zmene formy ochranného liečenia s tým, že bude niekedy v budúcnosti pacient inštitucionalizovaný, nakoľko zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že pacient musí byť pod kontrolou, a už vôbec nie v prípade, že inštitucionalizácia je podmienená súhlasom pacienta, a to aj vzhľadom na jeho nekritickosť k zdravotnému stavu.

Účelom ochranného liečenia je terapeutické pôsobenie na osoby, ktorým sa ukladá, najmä z hľadiska pozitívnych dopadov poskytnutého lekárskeho liečenia a zároveň, spočíva v ochrane spoločnosti pred nebezpečnými osobami. Súd mal dostatočne preukázané, že pacient nie je schopný dodržiavať liečbu ambulantnou formou. Zároveň súd dáva do pozornosti, že u pacienta nie je možné očakávať, že bude vedieť fungovať v bežných oblastiach života, a preto súd dospel k záveru, že nie je možné upustiť od inštitucionalizácie pacienta, resp. nemohol rozhodnúť o jeho prepustení na slobody predtým, ako mal

preukázané, že pacient bude premiestnený do iného zariadenia po ukončení ochranného liečenia, kde bude zabezpečená ambulantná starostlivosť o jeho zdravotný stav a bude tam pod kontrolou.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť a to do 3 /troch/ pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave. Oznámením uznesenia sa rozumie jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. Právne neúčinná je sťažnosť osoby, ktorá sa tohto práva výslovne vzdala.